

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombatán este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számnak kaphatók: a dohánytözsédekben.

Mit mondott Hegedüs Sándor 1891-ben, a Prot. Irod. Társaság miskolci gyűlésén?

Irta: Fülöp István.

Mult cikksorozatunkban hivatkoztunk Hegedüs Sándor tartalmas, okos beszédére, ajánlva azt a józan protestáns vezetők figyelmébe, a politikai raffinériával szemben.

Hegedüs Sándor objektív fejtegetése, tartalmas beszéde mindig megragadja az olvasót vagy hallgatót és komoly elmélkedésre bírja. Békéltető modora, erős hite példaképpül állhat mindenkinek s tanulmánának töle azok, kik hitről, vallásról, evangéliumról beszélni csak úgy tudnak, ha a másik felekezetnek vallásos meggyőződését kigunyolják, piszkálják és nevetségessé teszik. Hogy most régmúlt beszédére hivatkozunk, erre okot az aktualitás szolgáltat, nemkülönben a beszédében megnyilatkozó szociális érzék és tartalom. Hegedüs Sándor a jövő munkálkodás keretéről a szociális akcióval teszi s nagy vonásokban rajzolja a szociális munkálkodás szükségességét, mert csakis a szoros összetartás és munka biztosítja az egyház talaját, a hitbiztonság lankadatlanágát. S erre nem csupán az egyházi személyeket hívja fel, hanem a világiakat is, az értelmi osztályt, kiknek szintén kötelessége az

egyház és hit érdekében a szükséges lépéseket megtenni s az egyház ügyét legjobb tehetségük szerint előmozdatni. Hisz tudjuk, mily téves felfogás uralkodott eddig egyházi ügyekben. Az egyház ügyének megvédelmezését épügy mint annak terjesztését kizárólag az egyházi személyek kötelességének tekintették, míg a világi értelmi osztály csendes részvétlenséggel nézte egy-két ember fokozott buzgóságát és iparkodását. És hogy az újabb időben a kath. egyház ügyeinek támogatásában a világi elem is részt vesz, kész a vád, mely a legsötétebb gyanuval illeti nemes szívek tisztá törekvését, szándékát. Már pedig a világi elemnek az akcióba való bevonásával mit tesz az Egyház? Maga Hegedüs Sándor mondja: *kizsákmányolják az ebredő hitbiztonságot és khasználják a mutatózó hitbiztonságot.* Hát kérdem — mondja ő — *a hitbiztonságot miért ne zsákmányolnánk ki mi is?*

Markáns vonásokkal rajzolja a hitélet terjesztésének szükségét a családban s e célból felette fontosnak tartja a hitről szóló füzeteknek minél szélesebb körben való terjesztését, melynek munkatársaiul, terjesztőiül a nőt kívánja megnyerni és azt akarja, hogy minden családnőnek asztalán legyen az, hogy minden leánynak iskolai könyve mellett álljon; mert hitünk az, hogy azok a betűk, amelyek ott ösz-

szesorítva vannak, életet adnak, lelket öntenek és aki azokból a forrásokból merít, lehetetlen, hogy hitében megtántorodjék.

Lám a protestáns férfi beszédéből tanuljuk meg, mennyire fontos és célrevezető a füzetes kiadványoknak terjesztése s mennyire indokolt a kath. egyház intéző köreinek eljárása, kik kasonmódon igyekeznek a hitélet terjesztésén fáradozni, habár ezen lépésükért és elhatározásukért nem egyszer részesültek megítélésben a protestáns egyház vezető emberei részéről. Hegedüs Sándor indítványa a leghangosabb bizonyíték az egyház ügyeinek mikénti megvédése mellett.

Fönnen hangoztatja a hit, az evangélium tanítását, mert erre sokszorosan sokkal inkább szükség van, mint valaha. Figyelmet érdemlő az a gondolatokban gazdag fejtegetés melyet a következőkben reprodukálunk: *„Hogy ha a vasárnapi harangszó hangja mindenkiiben, szegényben és gazdagban, műveltségben ugyanazt az értséssel kell tennünk, hogy a harang ranyja a köznapokon, az élet zajában is mindig hangozzék fülbe... Most mindenkinek apostolnak kell lennie. Mindenütt momentán segítségére van szükség, ha látja bárki oldala mellett hitsorsosa kétségbeesést, zavarát, erkölcsi eltompulását, az Istentől való eltérést és Krisztusról való megfélekedését,*

Szörnyűség!

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Szörnyűség? Emberszólásra készülök!... Igen, igen, drága Bellám, önnek semmi fogalma az emberekről.

A fejét rázza? Világfájdalmasan sóhajt? És mégis igazam van. Ön nem ismeri az embereket.

Be fogom bizonyítani. Először is tudnia kell, hogy legkevésbé önmagát ismeri. Meg vagyok róla győződve? S ha ön, kedves Bella, aláveti magát egy kis vizsgálatnak, be fogja látni...

Ön aláveti magát, de a mint mondja, előre látja a felsülésemet?

Jól van. Lássunk hozzá. Játssunk törvényszéket. Jegyezzük a vád- és véd-pontokat.

Első kérdés:

Mit tart vádlott azokról a hajcsigákról, melyeket oly csábítóan alkalmaz a halantéka körül s vajjon mesterséges, vagy természetes, hajcsigák-e azok?

Vádlott beismeri, hogy azok mesterségesek s előidézésükben bizonyos Juci nevezett, komor-

nai minőségben létező cinkostárs képességeire támaszkodott. S vajjon nem az ő kezéről tanuskodik ama felülőn hóféhér arcszin? Beismeri a vádlott?

Vádlott hevesen tiltakozik. Valószínűleg tagadásba veszi azt is, hogy már a bevallottak után a hiuságot két-két büntényből vélem megállapítandónak. Nem hiszi ön? Avagy pedig azt állítja, mikép a hiuság minden nő közös sajátja, sőt — folytatja állítását hiuság — nélkül nem is ismer valamirevaló embert. Ez megint nagymérvű makacsság, Bella szerint szintén érnyek nevezhető tulajdonságára enged következtetni.

Ön elfordul? Duzzog?

Az Istenért, mielőtt az idegesség jelenlétét is megállapítanám, sietek állításom második részét bizonyítani. Azt például, mennyire nem ismeri — az ismerőseit. Ezzel kiengesztelem nehéztelését, mert a nőt beszélek, az már csakugyan emberszólás lesz!

Midőn tegnapelőtt, délután elbucsztam öntől, azt mondta, hogy holnap délutánra várja a szalonjába Kisvárdai Jenőt. Négy órára hívta meg, mert ekkor, — ugymond, — valami rendkívül fontos ügyet szándékoznak megbeszélni.

Félnégykor, — rövid negyedórásckára, — köszöntöttem be magam is. Gondoltam, négyig

csak elfecseggük az időt. Bella pedig, a ki máskor oly kegyesen fogad, ideges volt, nézegette az óráját s öt perc múlva, ha nem veszi észre, hogy már négy óra, a kalapom után, pizonyára kerekén kimondja: „Edes barátom, mért nem megy, ha már tudja, hogy négy órára várom Kisvárdait?”

Oh, ne is mentesegje magát! Ha még kételkedtem volna, eme tegnap létrejött hajcsigák magukba is meggyőztek volna az állításom igazságáról. Kisvárdai különben kissé zórakozott volt tegnap, ugy-e bár?...

Ön is úgy találta?

Nos, én már az okát is tudom. Kisvárdai „bevégett” uracs. Annyira bevégett, hogy az uraskodását rövid idő múlva már teljesen is be fogja végezni.

Ugyan ne nézzem rám olyan megütözve! Vallja be, hogy rágalmazónak is, irigynek is tart e pillanatban. Azt mondja, hogy Kisvárdai soha egy rossz szót se mondott felőlem?

Hiszen ez természetes! Mert Kisvárdai először is egy rossz szót sem mondhat felőlem. Ez egy. Kisvárdai, — ez a második, — azért sem teszi, mert ő nem lehet rám féltékeny, én ellenben...

Jól van Bella, csak kacagjon! Én ígérem, hogy önnek pár perc múlva jól fog esni, ha én

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Maj lapunk 4 oldal.

FJNb00000091

akkor bűni követ el, ha nem karolja fel mindjárt segítségére, annak az embernek, abban a formában, amelyben teheti. Mert, ha mi nem vagyunk azonnali segítségére, az a szomjúhozó ember megiszik bármely üdítő italt, még ha a fanatizmus salakja van is belekeverve, megissza, mert érzi, hogy az élet kemény megpróbáltatásait között vagy elpusztul, vagy üdülnie kell."

Hegedüs Sándor beszédében éleken látjuk kidomborítva a keresztény szellemet s ennek ápolására hívja fel hitsorsosait. Tehát protestáns részről is indokoltnak látják a kath. egyház által sürgetett jelszónak megvalósítását: *Vissza a kereszténységhez!* Mert egyedül a kereszténység az alapja az igaz boldogulásnak a nép biztos existenciájának s mert Hegedüs szavai szerint: *a keresztény hit kielégíti és boldoggá teszi nemcsak a köznépet, de a legnagyobb tudóst is.*

Az indokolatlan harc helyett, Hegedüs Sándor mélytartalmu szavait ajánljuk protestáns testvéreink jóakaratu figyelmébe.

UJDONSAGOK.

— **A protestánsok állásfoglalása.** Vasárnap vezércikkünkben hosszán, de nem kimerítően foglalkoztunk azokkal a támadásokkal a melyeket protestáns testvéreink a mi házi tűzhelyeink, vagy mondjuk: oltáraink ellen folytatnak. Nem a világiakat értjük, azok általában sokkal türelmesebbek, hanem a lelkeseket, a kiknek kezében a szellemi vezetés van. Ezekre a támadásokra ráduplázott az Országos Református Lelkész egyesület gyűlése. *Balihazás* elnök úr szidta a katolikumot, *Tüdös* István tele tüdővel a „Ne temere-t, *Vercs* Jenő ur pedig a jepszuitakat. Persze mulatságos volt ez, mikor a nagytiszteletű úr az egész tisztelt társaságával együtt folyton gondolatszabadságról perorál, gondolatszabadsággal kél, gondolatszabadságot reggeliz, tízórai, ebédel, oszonnáz és vacsora! — és megis vérbeborult szemekkel, furkóba szorított ököllel oklendezik azok ellen a jepszuitak ellen a kik véletlenül morészelnék annyira szabadság lenni, hogy másként is gondolkozzanak mint a nagytiszteletű ur. Az evangéliumot szabad mindenkinek úgy magyarázni, a hogyan tet-

szik — ez az evangélium szabadság — de úgy, mint a hogyan a katolikusok magyarázzák, meg se szabad, mert annyira már mégsem terjed a szabadság.

Sőt, középkori, farizeus felfogás ez: mind. Torhig, az elkeseredésig jóllaktunk már velük. Ezért szívesen nézünk más felé. Mai vezércikkünkben Hegedüs Sándor okos, tárgyilagos cikkét közzöljük. Szintoly tisztelettel hajlunk meg Tisza István gróf pápai beszéde előtt. Okos, szép dolog! Így lehet tárgyilagosan előkelő hangon argumentálni. Az ilyet meg lehet érteni. Mióta Tisza István kikerült a zsebkendőt lobogató pártok gárdájából, minden esetre több hasznót tett a magyar társadalomnak, mint annakelőtte. Nem mondjuk, hogy egy véleményen vagyunk vele, de tárgyilagos okossággal lóyalisan előadott szavait meg tudjuk érteni. Tisza István pártolja a vegyesházasságokat, mi nem pártoljuk. Megmondjuk egészen röviden, hogy miért? A vegyesházasságban levők vagy háborgatják egymás vallási meggyőződését, vagy nem. Ha háborgatják, megvan a baj. Vagy nem háborgatják s akkor a vallási közömbösségnek nyílik tere. A harmadik, amilyennek az ideális házasságnak lennie kell, hogy egyik fél a másikat vallási öntudatában erősítse, emelje — szinte önmagából következik, hogy itt legtrikább.n történik. Ezért ellenzi a pápa a vegyesházasságokat. *De amit az objektív szemlélő látja, ennek alapján nemcsak a katolikus, hanem a nem katolikus félre nézve is egyenlően hátrányos a vegyesházasság.*

Hogy Németországra nézve miért tesz a pápa kivételt, illetőleg miért hagyja érvényben a régi szabályt, könnyen érthető. Ott a 15—20 millió katolikus szinte közéje van élve a kétszer annyi protestánsnak s így a vegyesházasság szinte kikerülhetetlen.

Végül még egy uszletremelő feihívásról emlékezzünk meg. A *Kálvin-szövetség* feihívásáról. Így kell annak beszélni, aki építeni, tatarozni és nem rombolni akar. Közézetesszük úgy, ahogy olvastuk:

A fölhívás elmondja, hogy a népjólet jelszavával s a nemzetközi szocialisták és a velük egy követ fuvó szabadgondolkodók a haza, egyház és a kereszténység ellen törnek és agitációjukkal éppen a népjóletet tették tönkre, mert a népet lelki, szellemi és anyagi bajokba, zavarokba kergeték, hogy ott átkozza meg mindzat, a mi előtte szent volt és nyomortul pusztuljon el. A vezerek pedig kejelegjenek az atnauc hirdetői pusztulás romjain, égő üszkők, füstölő falak és roncsa lett holttestek, elveszett haza, megszánt keresztény egyház romjai utját igyekeznek állani ennek a

a fontos ügyet beszélté önnel meg tegnap, a melynek neve közönségesen „házasság.” Nem is csodálnám, mert Korachtól tudom, hogy az önnel már „legközelebb” köténdő házasság rovására szép kis ügyletet kötöttek. Ezt tudniillik Korach mondotta, aki külöben már kibékült a hitvesével.

Bella! Hát állítsa még, hogy a nők ismerik az embereket. Ep oly kevésse, mint az emberek a nőket, vagy a nők önmagukat. Jön egy roué, bukoit földesur, akit hitelezői a remény csillamánál, egy jó házasság tervénél fogva hagnak meg egy kicsit lakni a Váci-utcában, sétalagmi a korzon, kocsiakzni a városigeti kömbden és hozományra vadászni az önhöz hasonló szép ifju özvegyek szalonjaiban. Önöket lépve viszi egy szép fogat, sőt ismerék szép özvegyeket, kiket lépve vihet egy csinosan kötött nyakravaló is.

Pedig az ön lábai előtt fekszik egy ifju prókátor, aki gyalog, de kenyér után jár, aki lakik a Mária-utcában, hanem fizeti a lakását, a ki nem vadászik hozományra, csak szerelmet, üdvöt áhít közelében.

Bella, egy biztató szót, csak egyetlen nyájas mosolyt!

Bella pedig mosolyog, fehér kis kezecskéjét nyújtja s én csókjaimmal borítom. A büntetés nem marad el, mert Bella e szót ejti ki, hogy: szörnyűség!

Hajniki.

pusztuló hadjáratának. Erre a célra munkál már régebben a katolikus egyház ezer, meg ezer fogyasztó szövetségeivel, legény-leányegyesületeivel, irodalmi társaságaival, sajtóorgánumaival népszövetségeivel, internátusaival, olvasókörökkel, konferenciáival, egyetemes nagygyűléseivel és keresztény szocializmusával és pedig elég szép látható eredménnyel, mert sikerült neki egy nagy sereget alkotni, mely kész összegyűjtött szellemi és anyagi erőt a haza, a katolikus egyház és a népjólet — a keresztény katolikus népjólet — érdekében állítani és ott, mint haderőt használni. Erre a célra igyekeznek munkálni a hazai református egyház is hasonló intézményeivel a *Kálvin-Szövetség* útján. Erőteket igyekeznek gyűjteni, főlhalmozni, a mely erőteket főlhasználnak a haza, a református anyaszentegyház és a magyar nép jólété érdekében.

Ha a protestánsok így beszélnek, mindenütt együtt találnak bennünket. Egyébiránt ezt gyönyörűen bemutattuk az elmúlt tél folyamán már, amikor a keresztény Népakadémiaiban a kálvinista, görög keleti tanárok együtt tartottak előadást a katolikus papokkal. 20—30 ezer ember hallgatta végig a pompás előadásokat s épültek rajtok s kára csak egynek volt belőlük: az istentagadó, a hazát ismerni nem akaró nemzetköziségnek.

— **Személyi hír.** Proházka Ottokár dr. megyéspüspök ma d. u. vissza érkezett székvárosába.

— **Kinevezés.** Dr. Borostyán Sándor pénzügyi titkárt Szekszárdról hasonló minőségben a székesfehérvári kir. pénzügyigazgatóságához helyezték át.

— **Városva érsek a kath. sajtóért.** Minden jó katolikus ügynek de különösen a katolikus sajtónak nagyilektü támogatója, dr. Városvy Gyula kalocsai érsek újabb adományt juttatott a Katolikus Sajtóegyesületnek, 250 darab összesen 5000 korona névértékű „Uj Lap” részvény alakjában. Az érsek titkára, Dr. Révay Tibor, követve a nemese példát, saját 10 darab részvényét is az egyesületnek ajándékozta. Így a Sajtóegyesület most már kb. 520 darab részvényével a Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége után a legnagyobb Uj Lap részvénytulajdonos lett, mely körülmény bizonyára buzdítólag és megerősítőleg fog hatni az egyesület igazgatóságának ama szándékára, hogy munkásságában és anyagi eszközeinek használásánál a most különösen fontos népsajtónak, nevezetesen az „Uj Lap”-nak hathatós föllendítésére fordítson gondot.

— **Kitüntetés.** Balogh Sándor tanítót a pázmándi róm. kath. iskola igazgatójává nevezte ki a megyéspüspök. Egy minden tekintetben érdemes munkás tanfőnök, derék katolikus embert és kiváló kántort ért a jól megérdemelt kitüntetés.

— **Az orvosi kinevezések.** Lapunk legutóbbi számában örömmel adtunk hírt és igaz szívvel gratuláltunk ahhoz, hogy vármegyénk orvoskarát hármias kinevezés révén mekkora dísz és erő érte. Lauschmann Gyula dr. megyei főorvos, Mészöly József dr. a Szent György kórház osztályorvosa lett. Sajnos, a harmadik kinevezés Riffer Géza dré, aki megbízatás folytán három hónapon keresztül önfeláldozólag ingyen teljesítette a járásorvos nehéz, nagy munkáját és a kinek tudása, kiváló szorgalma és munkaereje általánosan elismert — nem kapta meg a kinevezést. Helyette Schlesinger Illés dr. váli járásorvos helyeztetett át városunkba, aki betegség címén kérte áthelyezését.

A Schlesinger Illés távozásával megürült váli járásorvosi állásra Dubasievits Jenő gárdonyi kórorvost nevezte ki a főispán.

— **Hirtelen halál.** Megdöbbentő hirtelenséggel állította meg a halál egy derék, köztiszteltnék örvendő derék polgártársunk szívverését. Fortwangler Ferenc nyugalmazott vármegyei pénztáros ma d. u. fél 3 órakor a kis Kölcsegyetből a Nádor-utca felé haza ment. A Deutch Menő-

féle divattulzet sarkán utifársajval kezef fogva bucsuzott, midőn hirtelen összeroskad. A közellevők segélyre siettek, majd kocsiá arkartak emelni, hogy lakására szállítsák. Fáradozásuk azonban sikertelen volt, — halál pár perc alatt végzett vele. Bierbauer Viktor dr. főorvos rögtön melléte tette, de az ő fáradozásai is sikertelenek voltak, ő is csak az élet távozását konstátálhatta. Beszállították a Fejérmegyei Takarékpénztár egyik földszinti termébe a honnan lakására vitték. A 65 éves öregúr halálát neje, fia Farkas Sándor, városi aljegyző és lánya gyászolják.

— **Husszák.** A hus drágaságainak kérdése s különösen a mészáros iparosoknak az egész város közönségét megbotránkozató állásfoglalása a tettek mezejére szölitják városunk közönségét. Ha a városi hatóság, mint ilyen nem érzi magát elég erősnek arra, hogy a közönség érdekeit megvédelmezze, létesül a husszék szövetkezeti alapon. *Vasárnap d. e. 11 órakor* e tárgyban gyűlés lesz, amelyre már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A közönség segítsen magán, ahogyan tud s ahogyan rákényszerítik. A fő, hogy minél többen kötelezzék magukat arra, hogy a szövetkezeti husszékben fognak vásárolni.

— **Győztesek.** F. hó 27-én a Budapesti (Budai) Tornaegetlet országos atletikai és torna-versenyt rendezett a Széna-téri versenypályáján, mely alkalommal Lichtneckert László a Székesfehérvári Tornaklub titkára ismét két versenyben vitte el a győzelem pálmáját, vagyis az első díjat. A távolugrás egyéni versenyében (649 m.) és a magasugrásban (170.5 c.) Lichtneckert László, mint ki Magyarország egyik legjobb atlétája, a ki az atletika összes ágaiban fényes eredményeket ért el, megnyerte a díszkoszvetés és távolugrás összetett versenyt, melyre Darányi Ignác földművelésügyi miniszter tiszteletdíjjal — a győztes egyesület számára — a klasszikus görög „birkózók” szoborcsoport márványba faragott másolatát ajánlotta fel. Ugyancsak a jelzett versenyen Ferenczy Pál, szintén Székesfehérvári Tornaklub tagja, a 60 méteres síkfutást nyerte meg. (7½ mp.)

— **Halálozás.** Örvény Iván főreáliskolai igazgató, akit csak nemrég helyeztek Nagyrádra, szombaton este egyik vendégfőben rosszul lett. Szüzettk a levegőre, majd lakására vitték, ahol összeesett s meghalt. Örvény igazgató néhány évvel ezelőtt főreáliskolánk tanára s városunk közéletnek egyik közkedvelt tagja volt.

— **Rainprecht Antal.** A Veszprémi Hirlap után mi is szivesen emlékezünk meg a minap elhunyt Rainprecht Antal püspöki jószágkormányzóról. A nevezett lap ezekét írja:

Nincs boldogabb ember, mint akit a munkának, a kötelességnek az ideálja csábit. Nincs szabadabb ember, mint aki a munkának a rajja. Nincs áldásosabb élet, mint amely a munkában fáradoz s nincs bájosabb, ragyogóbb perspektíva, mint egy munkában eltöltött élet a megelégedésnek, a nyugodt öntudatnak zenitjéről.

Ezeket a gondolatokat emlékezés fakasztotta. Emlékezés a mi jól ismert közéletünknek egy érdemekben gazdag, sok emberi kiválósággal ékeskedő tagjára, aki szép életének hosszú tartama alatt a sokoldalú tevékenységnek lázas munkabírója, a széles körre kiterjedő munkásságnak igazi prototípusa volt s ma már csendes, néma lakója a rátóti temetőnek.

Az életben lehettek közöttünk ellentétek, a halál befőd, kibékít mindent. Utána mi is azt látjuk benne, ami jó volt, ami tiszteletet érdemel. Mi fehérváriak annál is inkább jóleső érzéssel emlékezünk meg róla, mert az egyházmegyei pap-szu javára egy nagyobb alapítvánnyal örökítette meg nevét. Nyugodjék békén. Nyerje el jutalmát az örök Irgalmasság és örök Igazságosság előtt.

— **Népszónok képző tanfolyam.** Öntudatos, szép reményekre jogosító munkásság indul meg az ősz folyamán a székesfehérvári kath. népszövetség kebelében. Vass József dr. a helyi népszövetség igazgatója a népszövetség vasárnapi gyűlésén beígérte, hogy jövő vasárnap népszónok

képző tanfolyamot nyit a Népakadémia távirdu-tcai helyiségében. A tanfolyam vezetését maga az igazgató vállalja magára. Magasabb célja, hogy munkaképes vezetőfeleket állítson elő a népnek sorából, közelebbi rendeltetése pedig az lesz, hogy legalább annyi szociális ismeretet nyújtson a népnek, amennyivel megállja helyét a léptenyomon megejteni kész szociáldemokra elvek visszaverésében. A népszónokképző tanfolyam felkelti az agilisabb népszövetségiek ambícióját, agitatóri képességeit s erős, életrelvő munkásság, agitáció indulhat meg a nehezen mozdítható néprétegekben. Erre nagy szükségünk van. Eredményes, célra vezető munkásság csak úgy indulhat meg kath. ügyeink nyélbe ütésére, ha abban maga a nép is tevékeny részt vesz.

Az igazgató, népszövetség gyűlésén bejelentette, hogy a népszövetségi iroda az ősz folyamán megnyitlik s minden népszövetségi tagnak készséggel szolgál jogi tanácssal. Az irodát városunk kath. ügyvédjei fogják vezetni.

— **Öngyilkosság.** Keczn Virgil hódmezővásárhelyi 34 éves honvéd főhadnagy tegnap d. e. állomáshelyén föhölötte magát. Megdöbbenőt tettét — hir szerint — anyagi zavarai miatt követte el. Halálát Keczn Izidor ny. táblai bíró gyászolja.

— **Egy szövetkezet eredményei.** Bars megyében, Brogyánon megalakult a „Brogyáni Kisbirtokok és Földművelők Szövetsége.” A szövetkezeti eszme vezetői figyelmére méltó eredményéről számolnak be a szövetkezetekhez intézett egyszerű levélben. Többek között ezeket írja a vezetőség: „Tizenöt év előtt 20 filléren kezdtünk a szövetkezést s ma már ott vagyunk, hogy 1000 holdas birtokot vittünk bérbe, szállítunk Münchenbe 20—30 vagon sörpárt, öröltünk 10 vagon búzát lisztnek, van hitelsszövetkezetünk majdnem félmillió forgalommal, 100,000 korona tőkével, fogyasztási szövetkezetünk 30,000 korona forgalommal, gyönyörű gazdakörünk, zeneegyletünk, olvasókörünk, gyümölcsfa-iskola; s ha Isten megsegít jövőre építünk szövetkezeti cukorgyárat. Így kelt ki a 20 filléres mag és hol van még az erkölcsi haszon? A brogyáni eredmények oly fényesek, hogy azok példaképpen állíthatók a szövetkezeti eszmékért küzdők elé.

— **A bodajki országos vásár** folyó évi október 12-én fog megtatni.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle madárca-védjegyet közzé kell venni. — közzé kell venni.

SCOTT-féle Emulsiót

szivesen fogadja és könnyen emésztli meg.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban.

— **A tóvárosi rk. kisdödvő-egyesület** 1908 évi október hó 4-én délelőtt 11 órakor a városház tanácstermében választmányi ülést tart az *ovónó véglegesítése ügyében.*

— **Gondatlan kocsi.** Tegnap délután történt, hogy a Palotai-uton a palotai sorompó felé Krausz és Berger helybeli söraktar cég Szabó János nevű kocsisa törött üvegeket szállított a város határa felé. Hogy a teher könnyebb legyen, a kocsihátó részét, a saroglyát felhuzta s a törött üveget a városon keresztül elsörtö. Ugyanezen időben jött a palotai-uton Krén Ignác vaskereskedő autómobiljával keresztül s a törött üvegek az autómobil kerekein levő gumikat teljesen összevagdalták. Szabó János ellen testi épségelleni kihágás és utrendőri kihágás címén az eljárás megindult.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Apja sirhalmahoz, a ref. temetőbe ment Balogh Károly 20 éves helybeli fodrászeged, hogy megcsalódott szívét halálra sebezze egy gyilkos revolvergolyóval. Megcsalódott szerelmében nem tudta elviselni a fájdalmat, mely szívét uralta. A gyilkos lövés szívére érte a szerencsétlen áldozatot. A golyó a 6. és 7. borda között hatolt be s átszakította a szív főerét. A lövés föltétlenül halálos volt. Balogh Károlynak legfeljebb néhány pillanatnyi vergődés után zárta le szemét a halál. A lövés zajára a temetőbe siettek a járőrök; hol borzalmas látványban már holtan találták a szerencsétlen végtü borbélyegedet. A telefonértesítésre Zavaros Aladár rendőrkapitány, Bierbauer Viktor dr. főorvos és Sulyok János rendőrbiztos jelentek meg a helyszínen. Már csak a beállott halált konstátálják s intézkedtek arról, hogy hullaházba kerüljön a holttest. Az ügyészség mellőzte a boncolást, eltemetését megengedte. A holttestről lebonotott ruha zsebében két levelet találtak. Az egyikben a rendőrségnek adja tudtára az öngyilkosság okát, boldogtalan szerelmét Balogh Károly, a másik levél hűtlen szerelméhez szól, keserves szerelmében azt adja tudtára, hogy szívének utolsó dobbanása is az övé volt.

— **Ágyugolyó a mezőn.** Simon János 19 éves legény a határban szántotta a földet az ősi vetés alá. Munkája közben ekéje egy vasdarabban megakadt. Simon csoroszlójával hányni-vetni kezdte a leletet, mire az nagy robajjal felrobbant és Simon Jánost ledöntötte lábáról. Mindkét lábát súlyosan megsebesítette, úgy hogy gyógykezelésre a Szent György kórházba kellett szállítani.

— **Szüreti baleset.** Sós Vendel polgárdii földműves enyingi szőlőjében szüretelgetett. A szőlőt Polgárdira hozta, hogy a jó bor lakásán legyen, hol alkalomadtán könnyebben hozzá férhessen. Utközben erősebben megbillent a kocsi s ő a kocsián levő szőlővel tett kaddal együtt lezuhant a kocsiról. Az esés olyan szerencsétlenül történt, hogy a kád lábát összezsuzta. A szerencsétlen embert beszállították a helybeli szent György-kórházba, ahol mindkét lábát amputálni kellett.

— **Vizbe fult kis fiu.** A Rácalmáshoz tartozó Radicsa puszta Varga János számadó 3 éves, fiu, Ferenc a konyhában forgolódva beleesett egy vízzel telt hordóba. A kis fiu sikoltására senki sem jelent meg, aki kimentette volna veszedelmes helyzetéből. A kis Ferenc így belefult a hordóba. Édesanyja, mikor hazajött a mezőről, csak holttestére akadt.

— **Égő órház.** A Baracska község határában fekvő 173. számú órház istállója, sertes óla tegnapielőt tüzvesztnek esett áldozatul. A tűz ugy keletkezett, hogy az órnak, Borsányi Józsefnek felesége vigyázatlanul tüzes pörnyét öntött ki az ól mellé; amelynek lappangó szikrái a szél lengezésében csakhamar belekapott az óiba. A MAV. kára 200 korona.

— **Az autómobil rovására.** Borsó József 31 éves nagylángi kocsi szabadbattyánról volt hazatérőben kocsijával. Az uton egy szágulódó autómobilal találkozott, amelyek robajától megjédtek a lovak s elragadták a kocsit. Borsó József minden erejét megfeszítette, hogy megfékezze a megvadult lovakat. Ez igyekezetében egyik fordulónál leesett a kocsiról, melynek kerekei lábán mentek keresztül. A kerekek jobb lábát teljesen összezsuzták a szerencsétlen embernek, akit gyógykezelésre beszállítottak a helybeli Szent György kórházba.

— **Veszedelmes találka.** Medavic Tamás horvátországi illetőségű legény Polgárdin dolgozott a kőbányában. A nap munkája után este Bolla József bánya munkással tért haza a faluba. Utközben valami jelentéktelen dologon összetűztek s parázs verekedést rögtönöztek. Medovic karja több késszurással hosszú időre munka képtelenné lett. Feljelentették a bíróságon.

— **Halál a pincében.** A bórri forró must Fülén is áldozatot követelt magának. Szalay Péter földműves pár percig tartó foglalatosságra lement a pincébe, nem gondolva meg, hogy pincében terjedő szénasv végzetessé válhatik számára. A szénasv egyszerre ledöntötte lábáról s mielőtt segítség érkezett volna, halálát lelta. Holtan húzták ki a pincéből.

Meghívó.

A Bodajki Keresztény Hitelszövetkezet
 folyó évi október hó 11-én délután 5 órakor tartja
évváró közgyűlését

a bodajki kath. kör helyiségében
 melyre a tagok meghívottnak.

Tárgyak:

1. A záró számadások bemutatása.

2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
 3. Felmentések.
 4. 7 választmányi tag választása.
 5. Három tagú felügyelő bizottság választása.
 6. Indítványok; ha a közgyűlés előtt 8 nappal írásban jelentettek be.

NB. Az alapszab. 36. §. szerint szavazatra azon tagok jogosultak, kik hátralékban nincsenek. A hátralék a közgyűlés előtt legkésőbb 2 nappal fizetendő le.

Bodajk, 1908. október 1-én.

Igazgatóság.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

A Bodajki Keresztény Hitelszövetkezet

Vagyon-mérleg számlája 1907—1908. jun. 30.

V a g y o n				T e h e r			
	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.
Készpénz			568	73	V. évtárs. mult évi vagyona	8908	40
Kötvényekben			71462	78	folyó évi betétei	2489	—
Egy db közp. részvény			50	—	VI. évtárs. mult évi vagyona	15299	80
					folyó évi betétei	4568	80
					VII. évtárs. mult évi vagyona	4359	80
					folyó évi betétei	2243	40
					VIII. évtárs. mult évi vagyona	1604	60
					folyó évi betétei	1416	—
					IX. évtárs. folyó évi betétei		2455
					Osztalék számla mult évi állapota		2418
					Tagok takaréklétei	22704	63
					év végén tőkésít. kam.	829	79
					Tartalék-alap év végén	1239	20
					az idei oszt. 20%-a	189	18
					Jövő évet illető kamat		662
					Üzletrészek jövedelme:		
					V. évt. 162 hetét á 0:57	92	34
					VI. évt. 478 "	272	46
					VII. évt. 211 "	120	27
					VIII. évt. 156 "	88	92
					IX. évt. 242 "	137	94
			72081	51			711
							93
							72081
							51

Nyereség-veszteség számla 1907—1908. jun. 30.

K i a d á s				B e v é t e l			
	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.
Letétek után kifiz. kamat	419	68			Mult évi kamatok		671
" " tőkésített kamat	829	79			Folyó évi rendes kamatok		2237
Osztalék és tartalék alapok kamatai	121	16	1270	63	Késedelmi kamat		156
Pénztárnok tiszt. díja	100	—			Illetékek		185
Könyvelő " "	360	—	460	—			
Adó " "	46	09					
Házbér, fűtő, világító, takarítás	460	—					
Üzleti kiadások	113	40	619	49			
Tartalék-alap 20%-a	189	18					
Osztalék mint egyenleg	711	93	901	11			
			3251	23			3251
							23

Kelt Bodajkon, 1908. szeptember 1-én.

Év elején volt a szövetkezetnek 426 tagja 1297 üzletrésszel
 kilépett 68 " 290 "
 belépett 67 " 242 "
 Év végén 425 " 1249 "

Szentiványi Károly elnök,

Pap Móric igazgató,

Lábady Mihály igazgató.

Fehér Sándor, Gábor János, Hegyi Imre, Ivanics Bozori János, Varga István, ifj. Fürst József, Kis Pál, Medve János, Mohl István, Német Imre, Rózsa György, Schweighardt József, Hegyi István, Zahola Károly, mint választmány.

Jelen mérleget és nyereség-veszteség számlát átvizsgáltuk, azokat helyeseknek és az üzletkönyvekkel egyezőeknek találtuk.

Andócsy Ferenc,

Mooró Mihály,

Laszcik Loránt, mint felügyelő bizottság.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.